

25. 3. 2010

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Šetření Evropské komise a Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže pro podezření z porušení pravidel na ochranu hospodářské soutěže

Evropská komise (Komise) a Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (Úřad) jsou jakožto orgány dohlížející nad dodržováním pravidel hospodářské soutěže vybaveny vyšetřovacími pravomocemi, jejichž prostřednictvím mohou odhalovat porušení pravidel hospodářské soutěže ze strany soutěžitelů. Mezi nejcitelnější z vyšetřovacích pravomocí náleží oprávnění k provádění kontrol v sídlech soutěžitelů, případně i v jiných prostorách, v nichž se mohou nacházet důkazy o porušování soutěžních pravidel. Komise či Úřad jsou oprávněni provést místní šetření, pokud vznikne důvodné podezření z porušení předpisů práva hospodářské soutěže. V praxi jsou šetření tohoto typu označována jako „dawn raids“ neboli „razie za úsvitu“.

Pravomoc k šetření v sídlech soutěžitelů

Komise je oprávněna provádět veškeré nezbytné kontroly soutěžitelů nebo jejich sdružení za účelem dohledu nad dodržováním pravidel hospodářské soutěže. Pravomoc Komise je dána tehdy, pokud může být protisoutěžním jednáním podniků zasažen trh více členských států Evropské unie. Pravomoc Komise je založena Nařízením Rady (ES) č. 1/2003 (ve znění Nařízení Rady (ES) č. 411/2004 a Nařízení Rady (ES) č. 1419/2006) o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v člancích 81 a 82 Smlouvy o založení Evropského společenství (nyní stanovených v člancích 101 a 102 Smlouvy o fungování Evropské unie).

Rovněž Úřad má vedle možnosti vyžadovat od soutěžitelů podklady a informace potřebné pro svoji činnost oprávnění provádět šetření, která jsou soutěžitelé povinni strpět. Pravomoc Úřadu je zakotvena v zákoně č. [143/2001](#) Sb., o ochraně hospodářské soutěže, v platném znění.

Šetření na místě v obchodních prostorách

Pracovníci Komise a Úřadu jsou v rámci šetření výslovně oprávněni vstupovat na pozemky, do všech objektů, místností a dopravních prostředků, které jsou užívány soutěžitelem při jeho podnikatelské činnosti. V případě dopravních prostředků se jedná jak o služební vozidla zaměstnanců, tak i vozidla

určená k přepravě nákladu. Pracovníci Komise i Úřadu jsou ke vstupu do objektů, na pozemky a do automobilů soutěžitele oprávněni bez předchozího souhlasu soudu a soutěžitelé jsou povinni se šetření podrobit a poskytnout nezbytnou součinnost.

Šetření na místě v neobchodních prostorách

Ve výjimečných případech, je-li důvodné podezření, že se obchodní záznamy nacházejí v jiných než obchodních prostorách, např. v bytech fyzických osob, může šetření probíhat i v takových prostorách, avšak pouze s předchozím souhlasem soudu.

Zkoumání obchodních záznamů a dalších zdrojů informací

V rámci šetření jsou pracovníci Komise a Úřadu oprávněni nahlížet do všech obchodních záznamů, které mohou mít význam pro objasnění předmětu šetření. Typicky se může jednat o smlouvy, seznamy obchodních partnerů, technické specifikace, zápisy z jednání, korespondenci soutěžitele s ostatními subjekty, ať již v listinné nebo elektronické podobě.

Nahlížet lze i do obchodních záznamů, které se fyzicky nacházejí mimo obchodní prostory, např. záznamy, které jsou uloženy v elektronické podobě na serverech mimo Českou republiku.

V případě dokumentů, jejichž obsahem je komunikace soutěžitele s advokátem (nikoli s interním právníkem), je Komise oprávněna do dokumentů nahlédnout za účelem ověření, zda jde skutečně o dokumenty s tímto obsahem. Pokud Komise zjistí, že se jedná o dokumenty, na něž se vztahuje mlčenlivost advokáta, nesmí zkoumat jejich obsah a informace, které případně zjistila při ověřování obsahu dokumentu, nesmí proti soutěžiteli použít.

Byť pravidla správního řízení, podle nichž Úřad při šetření postupuje, neobsahují ustanovení analogické k pravidlu trestního řízení ve smyslu utajení obsahu komunikace klienta s advokátem, je podle našeho názoru namístě, aby se i v tomto případě na dokumenty obsahující komunikaci mezi soutěžitelem a advokátem uplatnila specifická pravidla respektující povinnost mlčenlivosti advokáta.

Pracovníci Komise a Úřadu mohou dále zkoumat obsah počítačů, mobilních telefonů i aktovek zaměstnanců, kopírovat, pořizovat výpisy z obchodních záznamů, nehledě k formě, v jaké jsou uchovávány. Rovněž jsou oprávněni zjednat si přístup do uzavřených skříní a schránek.

Zapečetění prostor, schránek či dokumentů

Pracovníci Komise i Úřadu jsou oprávněni zapečetit prostory užívané pro podnikatelskou činnost, skříně či schránky nebo samotné obchodní dokumenty, a to na dobu a v rozsahu nezbytném pro prováděné šetření. Nepatří však do pravomoci těchto pracovníků jakékoli nosiče informací, případně předměty takovéto nosiče obsahující, zabavovat a z prostor soutěžitele odnášet.

Konečně mezi pravomoci pracovníků Komise a Úřadu rovněž náleží právo žádat soutěžitele, tedy především jeho statutární orgán a management, ale i zaměstnance, o vysvětlení skutečností a obsahu dokumentů týkajících se předmětu a účelu kontroly.

Sankce

V případě, že při šetření prováděném Komisí dojde k porušení povinností stanovených Nařízením

Rady (ES) č. 1/2003 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v člancích 81 a 82 Smlouvy o založení Evropského společenství, např. Komisi nebyly při kontrole soutěžitelů poskytnuty úplné obchodní záznamy, soutěžitel se odmítl podřídit kontrole, soutěžitel poskytl Komisi nesprávnou nebo zavádějící odpověď či byly porušeny pečeti umístěné pracovníky Komise, hrozí kontrolovanému soutěžiteli sankce, ať již k porušení došlo úmyslně nebo nedbalostí. V případě uvedených porušení povinností hrozí soutěžiteli pokuta až do výše 1 % celkového obratu za předchozí účetní období.

Pokud i přes tuto hrozbu pokuty neumožní soutěžitel Komisi provedení kontroly, může mu být uložena pokuta ve výši až 5 % průměrného denního obratu za předchozí účetní období za každý den prodlení od rozhodnutí Komise o nařízení kontroly.

Dojde-li při šetření prováděném Úřadem k porušení povinností stanovených zákonem, je nutno přihlídnout k tomu, zda se porušení dopustil podnikatel, který je fyzickou osobou, nebo podnikatel, který je právnickou osobou.

V případě, že se porušení těchto povinností, zejména prostřednictvím neplnění povinností stanovených Úřadem nebo porušení pečeti umístěné v průběhu šetření pracovníkem Úřadu, dopustí podnikající fyzická osoba, jde o přestupek, za nějž může Úřad udělit pokutu do 300.000,- Kč v případě porušení pečeti a do 10.000.000,- Kč v ostatních případech porušení.

Právnická osoba se v případě neplnění povinností stanovených Úřadem nebo při porušení pečeti dopustí správního deliktu, za který jí může Úřad udělit pokutu do 300.000,- Kč nebo do výše 1 % z čistého obratu dosaženého soutěžitelem za poslední účetní období v případě porušení pečeti a do 10.000.000,- Kč nebo do výše 10 % z čistého obratu dosaženého společností za poslední účetní období v ostatních případech porušení.

Pokud soutěžitel neposkytne při provádění šetření nezbytnou součinnost k výkonu oprávnění Úřadu, může mu být uložena pořádková pokuta až do výše 300.000,- Kč nebo 1 % z čistého obratu dosaženého soutěžitelem za poslední účetní období, přičemž pořádkovou pokutu lze uložit i opakovaně až do maximální výše 10.000.000,- Kč nebo 10 % z čistého obratu dosaženého soutěžitelem za poslední účetní období.

Dawn raids v praxi

Jeden z posledních dawn raids v České republice provedla Komise společně s Úřadem v listopadu loňského roku v sídlech společností ČEZ, a.s., Severočeské doly a.s. a Energetický a průmyslový holding, a.s. Součástí šetření Komise byla razie přímo v kancelářích vyšetřovaných subjektů, která probíhala v sídlech uvedených společností. Při uvedeném šetření se Komise zaměřila na prověření chování uvedených společností na českém energetickém trhu a hledala důkazy o porušování pravidel hospodářské soutěže, zejména o existenci dohod, jejichž obsahem by bylo omezení konkurenčního boje na trhu s elektrickou energií. Domnělé protiprávní jednání mohlo podle Komise zahrnovat vyloučení konkurence a zvyšování cen na českém velkoobchodním trhu s elektrickou energií. Podle neoficiálních informací z veřejných zdrojů nebyly důkazy o porušování pravidel hospodářské soutěže při provedeném šetření nalezeny.

Mgr. Nadia Severinová,
advokátní koncipient

Mgr. Václav Audes,
advokát

[HAVEL & HOLÁSEK s.r.o.,](#)
advokátní kancelář

Týn 1049/3
110 00 Praha 1

Tel.: +420 224 895 950
Fax: +420 224 895 980

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Když obecní pozemky již nemusí být obecní - institut mimořádného vydržení v obecním právu](#)
- [Jak se vyhnout zákazu a postihu dohod o určování cen pro další prodej?](#)
- [Střet zájmů členů volených orgánů obchodních korporací: pravidla, proces a následky](#)
- [Dvě kiwi denně: EU schválila první zdravotní tvrzení pro čerstvé ovoce](#)
- [10 otázek pro ... Roberta Matase](#)
- [Souhrn významných událostí ze světa práva](#)
- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Co jsou zaměstnanecké opce a jak funguje jejich zdanění v roce 2026](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)
- [Nová pravidla pro ground handling v EU a jejich dopady na letecký sektor](#)